Ч. 233 (15.034). Львів, четвер 20. жовтня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
четвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Карпатська Україна не може відступити Мадярщині своєї магістралі.

ІНТЕРВЮ МІН. РЕВАЯ.

Міністр Закарпатської України Ревай, що перебуває тепер у Празі, дав інтервю представникові Німецького Інформаційного Бюра. Він ствердив, що тепер найважніше питання — це справа устійнення границь між Карпатською Україною й Мадярщиною. Ми стоїмо — сказав він — на становищі самовизначення всіх народів і на тій базі готові дійти до порозуміння з Мадярщиною. Але Мадярщина мусить пошанувати господарські конечности Зак. України. Залізниця, що лучить Закарпаття із Заходом, мусить залишитися при Карп. Україні. Мін. Ревай висловив надію, що ще вдасться найти дорогу для мирної полагодн спору з Мадярщиною.

З дальших завдань ужгородського уряду мін. Ревай назвав: земельну реформу й упромисловлення країни: Карпатська Україна має багато природних багацтв, досі невикористаних.

Мадярщина навіть не думала сягати по Закарпаття?

Мадярський півофіціоз „Пестер Льойд" із 17. ц. м. помістив статтю, в якій подає, що Мадярщині навіть не снилося посягати по Закарпаття. Всю пресову дискусію довкола цієї справи спричинили диявольські сили московського Комінтерну, яким залежить на цьому, щоб скити заколот в Европі. Свою інтриґантську акцію вони спирають між іншим на оправданих територіяльних домаганнях Мадярщини до Словаччини.

Виходило би, що мадяри намагаються відступити з честю із нефортунної позиції, на яку — як стверджують між іншим теж виступи мадярських диверсійних банд — вступили. Та це досі не вадить будапештенській радіовисильні ще й далі надавати передачі для Закарпаття дяківським „язичієм" та заманювати до себе закарпатських українців „білим пшеничним хлібом". Винахід будапештенським радіом греко-католицького народу, який говорить по руськи й по мадярськи — не новий. Зате справді рекорд винахідчивости побила будапештенська радіовисильня переіменуванням Закарпаття на „державу Пресвятої Діви Марії".

Вчорашню авдицію для Закарпаття закінчив будапештенський спікер окликом: **„Най живе наш греко-католицький нарід і держава Пресвятої Діви Марії!"...**

Як бачимо, то мадяри не побоюються надуживати навіть релігійних святощів для своєї пропаґанди.

Політика і політиканство.

Львів, 19. жовтня 1938.

В останніх часах намножилось у світі безліч звеличників максим „бажання є батьком думки". Кожний стрічний знайомий, який у розпуку заганяє вас запитом „що чувати?", — має сьогодні на увазі вже не якісь там товариські сплетні ані новини з такого-то закутка рідного краю, лише обовязково дальші зміни на політичній мапі світа, при чому ці зміни мусять іти по думці (бажанні) патріота. Політиків більше, ніж політичних проблем і можливостей кожну з них розвязати. Раніше „що чувати?" значило, що питаючий нудьгує і хоче щось довідатись. Сьогодні нема таких, які нудьгують та які не знають напевне, без ніяких сумнівів, що війна буде (інший з такою самою рішучістю впевняє, що не буде), що вестимуть її такі то держави і що в її наслідку прийдуть такі то радикальні переміни. Очевидно, зацікавлення міжнародніми справами, такими, які нині йдуть у світі, це явище природне, зрозуміле, і так само зрозуміло, що люди мусять у розмовах на міжнародні теми балакати безліч пустих слів та верзти всілякі дурниці. Нікому це не шкодилоб, як нікому не шкодять розмови за каварняним столиком чи „висока політика" нпр. у львівських шиночках (хіба, що земляки надто голосно висловлюють там свої погляди та обмінюються інформаціями, що їх може варта булоб зберігти для себе), колиб не те, що психоза політиканства може відємно відбитися на напрямних думки цілого громадянства.

Що-правда, ця психоза це не виключно українське явище, не український винахід ані монополь. Тільки ступінь її натуги залежить від ступня політичного вишколення мас та рівня преси. Коли приглянемось нпр. польській пресі та зааналізуємо реакцію польської вулиці на останні міжнародні події, то мусимо ствердити, що згадана психоза політиканства з усіми її відємними наслідками по польській стороні може ще більша, ніж по українській. Ті цілком неповажні і цілком дикі „концепції", які появились в останніх тижнях на сторінках польської преси, навіть деяких поважних її органів, і ті вияви чи то найвищого захоплення чи найвищої ненависти, які виринали під впливом закордонно-політичних подій, свідчать про те, що і польська публіцистика і польська вулиця піддається атмосфері політиканства, не відріжняючи його від політики.

Суттєва ріжниця між політиканством і політикою та, що коли перше з них іде по лінії задушевних мрій і бажань, то остання кермується тільки розумом, математичним підрахунком сил, обєктивізмом в оцінці зовнішніх явищ та методами дедукції. Люди, які безпосередньо не кермують політикою держав і не розпоряджають тими інформаціями, що їх мають тіль-

Українська Національна Центральна Рада в обороні українських закарпатських земель.

Перша Українська Національна Центральна Рада ухвалила на понеділковому засіданні маніфест, в якому осуджує мадярські зазіхання на Карпатську Україну та домагається, щоб до неї останньої прилучити українські околиці Словаччини.

МАНІФЕСТАЦІЇ.

На всій території Карпатської України відбуваються стихійні маніфестації за державною незалежністю. М. ін. 16. ц. м. відбулися великі маніфестації в Перечині й Великій.

Французька преса проти мадярських зазіхань

НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Паризький „Матен" у статті п. наг. „Право треба пристосувати до всіх народів, до українців, як і до інших" порушує справу Закарпаття. Сан-жерменський договір — мовляв — склеїв нежиттєздатну національно мішану Чехословаччину. Тепер цей штучний твір знищено, деякі чинники хочуть зробити ще раз ту саму похибку і розпорядитись Закарпаттям по власній волі. Така розвязка недопускальна. Закарпатські українці та словаки мають право самі вирішити свою долю.

Також соціялістичний „Попюлер" виступає проти мадярських домагань спільного кордону з Польщею.

VI. 1. Pr. 449/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. L. Malicki, Sędzia S. O. dr. J. Locker i S. O. dr. J. Hamiecki w sprawie konfiskaty nr. 212 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 25 września 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 449/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 września 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 24 września 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 212 z daty Lwów, dnia 25 września 1938 r., zawierającego: 1) w artykule p. t. „Wolność do ukraińców" w ustępie od słów ... do końca artykułu; 2) w artykule p. t. „Na ... polskiej sławy" w ustępie od słów „Swiatku... do końca artykułu; 3) w artykule p. t. „Enta... gotowości" w ustępie od słów „może ne" do słów „... Zdorow" w całości wraz z tytułem znamiona ad 1) i 3) przest. z art. 170 k. k., ad 2) i 4) z art. 154 § 1 k. k., ad 3) z art. 152 k. k. ... zarządzić zniszczenie ... nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego numeru druku. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 (Dzpp. nr. 6 ex 1863), t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie: Wymieniona wiadomość ad 1) w sposób tendencyjny i nieprawdziwy przedstawia położenie Ukraińców w Polsce i w taki sposób może zaniepokoić ogół publiczny. Notatki ad 2) i 4) propagują ukraińskie nacjonalistyczne hasła separatystyczne. W szczególności notatka ad 4) jakkolwiek zawiera postulaty terytorialne Ukraińców skierowane pod adresem innego Państwa, to jednak wypowiedź ta jest wyrazem separatystycznych dążeń ukraińskich nacjonalistów na tut. terenie i ich propagandy. Notatka ad 3) przez tendencyjne i znieważające przedstawienie uczuć Narodu Polskiego w związku ze sprawą Zaolzańską publicznie wyszydza Naród Polski. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Malicki, wr. Protokolant: Bułyk, wr. Za zgodność: Lipanowicz, kier. Sekretariatu.

——o——

ки буквально одиниці, мусять бути надзвичайно обережні при висловлюванні свого погляду на розвиток подій у будуччині. Такий погляд мусить спіратися не тільки на точній аналізі подій попередніх і на спробах іхньої синтези, але й на знанні всіх тих зовнішніх умовин, які диктують державам та народам вести таку чи іншу політику. До тих умовин належить передовсім географія, далі стан, розвоєві тенденції і вимоги рідної економіки, суспільні течії у громадянстві, взаємне відношення ріжних чинників у громадянстві, стан збройної сили і т. д. і т. д. Політиканство знанням усіх тих моментів нехтує. Політикан накреслює політику німців не з погляду німецького інтересу, опертого на всіх вищенаваних засновках, лише на українському відханні: як то для українців булоб добре, щоб німецька політика рівнялася по лінії інтересів — українських патріотів! У політиканських міркуваннях затрачується ріжниця: що інше добачувати спільні стичні точки між українським національним інтересом та інтересами й політикою такої-то чужої держави чи нації, та що інше нагинати все, що діється у світі, до власних бажань.

Політика полягає на тім, щоб підходити до всього методами, яких не любить і не вживає маса: методами критицизму, рефлексії. Політиканство потурає все настроям маси. Тому політиканство нерозривно звязане з тромтадратією, з гуррапатріотизмом, з плоскістю думки та з пошуканкою популярности. Політика Чемберлена в Англії, Даладіє у Франції, Бека у Польщі — була ще недавно дуже непопулярна, — англійський премієр утратив за два тижні кілька кільо ваги і постарівся — читаємо — на десять літ. Публіцист, який пише речі непопулярні, який доражує обережність, який кидає ідеї на не зовсім зрілий ще грунт — наражується завжди на докори. У кожному разі — він завжди ризикує та ніколи не має ніякої для себе користи, бо при успіху його думок ніхто про нього не думає (його думки вже стали у міжчасі власністю загалу), а при невдачі — всі вказують на нього, як виновника. Політиканський підхід до актуальної тематики завжди поплатний: політикан пливе просто за настроями вулиці і виписує чи виговорює найприємніші для слухача речі. Чим більша тереверня — тим більшу вона має для нього вартість: коби тільки юрба її оплескувала, коби тільки... йшов гешефт! Така преса й у тямці не має, що чейже вона причиняється до задурманювання рідного громадянства, що чейже завданням преси є політично громадянство виховувати, підтягати його вгору, визволювати з тенет примітивізму і провінціяльщини, що чейже політична зрілість громадянства не полягає на тому, щоб воно купувало патріотичний лубок і дозволяло просперувати підприємствам, які кожну — радісну чи трагічну — подію негайно (хай навіть з чималим спритом) капіталізують для власної кишені: політична зрілість громадянства не полягає на тому, щоб сьогодні кричати „гурра“ та завтра кидатися в обійми розпуки (таких прикладів в українській історії чимало!) тільки, щоб завжди зберігати той спокій і рівновагу духа, які у щасті й нещасті не дозволяють на завороти голови.

Віра у невичерпані сили рідної нації, свідомість цієї сили та глибоке переконання у слушність своєї справи — це необхідні чинники не тільки рідної політики, але й поведінки кожного окремого члена нації. Та віра дає підставу для відважних виступів і визволяє з „комплексу нижчости“, на який — на превеликий жаль — хворіє чимало наших громадян і подекуди навіть українська політика. Ця віра — це канон, це свята річ, це щось, чого і врата Адові не одоліють. Але цієї віри не дає демагогія ані не дає її спекуляція на патріотизмі. Цю віру дає конструктивна, творча праця, така, яка залишає по собі направду тривкі сліди і така, яка не має на увазі тільки — кишені.

Ніхто нікому його справедливих заслуг не відмовляє. Але не конче треба свою добру роботу, добру громадянську службу, вязати з такими елементами демагогії, які в сумнів ставлять усі позитивні висліди праці. Захоплення українського громадянства і найширших верств нашого народу деякими закордонними подіями — це явище наскрізь позитивне. Але використовувати цей настрій на те, щоб на ньому при помочі демагогії робити інтереси, це явище негативне. Втримувати нарід у піднеслих настроях та приготовляти його в нинішніх непевних часах на всякі можливости — це робота добра і правильна. Але підшрубовувати настрої до стану екзальтації і не тільки самому не признавати ніяких інших тонів у міркуваннях на політичні теми, як тільки тон гурра-патріотичної тромтадратії, але ще й накидатися на інших, що того тону не вживають, ба навіть намагатися дискредитувати їх перед рідним громадянством та оклевечувати — це гидка робота.

Кожна така міжнародня метушня, як остання, причиняється надзвичайно до зросту політичної свідомости і політичного виховання широких мас. Наша віра у здоровий інстинкт української нації іде так далеко, що на нашу думку його не зможе притупити навіть отрута демагогії.

ік.

Під непереможним чаром Італії.

(КІЛЬКА ВРАЖІНЬ)

(Від власного кореспондента).

Про Італію добре згадувати, коли до вікна стукотить дрібний дощ, в комині гуде вітер, а на серці холодно, як на дворі. Найстарша з культурних країн робить враження наймолодшої радісною життєвістю цілої своєї вдачі...

Італія сусідує, як відомо з Швайцарією. Але хто дбає більше про свій гаманець, ніж про власну вигоду, іде з Женеви до Італії через Францію, бо дорога до Сімпльону коштує приблизно стільки, як від цього тунелю до Неаполю. Отже ідете долиною Рони, якою мають незабаром плисти кораблі з Марсею до Женеви, вздовж поетичного озера Бурже, при якім стоїть гарне місто Екс-ле-бен, де люди бавляться, грають на рулетці і лікуються, і переїхавши добрий шмат суворої тут Савої приїздите до Модани на франко-італійськім кордоні. Старі фортеці на стрімких горах, вкриті часом хмарами свідчать, що франко-італійські відносини в давно минулі часи не все були найліпші. Сучасні фортеці звичайно невидні, зрештою, хто зброїться, бажає, як відомо, миру.

Туристичний рух між Францією та Італією утруднено, але не зроблено його неможливим, поїзди ще досить повні. Пашпорти перевіряють на італійському кордоні грунтовно. Уридовець забирає їх від усіх подорожніх у поїзді і вертається приблизно за годину. Насаідки такої пильности очевидно дуже добрі. Італія має найменше клопотів з небажаними чужинцями. Мене зокрема дуже приємно вразило, що чуючи ріжні мови в часі мого двотижневого побуту в Італії включно до польської мови в Колізеумі, і чеської мови у Ватиканськім музею, не чув я ніколи московської мови. Росіян в Італії рішуче не люблять, на це зрештою скаржився свого часу гірко і римський дописувач „Ізвестій“.

Прикордонні гори боронять Італію не лише від зверхніх ворогів, але і від холодних вітрів. За Моданою вже відчуваєте якусь особливу лагідність і вітру, і сонця, і здавалось хмар, що пересіявши околицю теплим дощем, зникли без сліду. Збіччя гір і долини були повні дерев — їстивних каштанів, маслин і буйних кущів винограду. Прудкі гірські потоки, що прикрашують ці околиці, постачають і значну масу електричної енергії, на яку все більше переходять італійські залізниці. По околицях інтенсивного садівництва наближаються осередки італійського промислу. Поїзд минає довжезний фронт варстатів „Фіят“ і віїздає до двірця Туріна, значного осередку італійського господарського, зокрема промислового, і політичного життя. Самий його зверхній вигляд свідчить про його поважний всебічний розвиток за останні роки. Це велике наскрізь модерне европейське місто.

Ранні сутінки з кінця серпня закривали вже околиці, якими перебігав поїзд поміж Турином і Генуею. Не зважаючи на північний час, місто сяяло тисячами вогнів серед амфітеатру горбів, і здовж моря. Мешканці півдня рано спати не лягають. Ранком життя тут пульсувало з темпераментом властивим італійцям цієї частини півострову. Генуя безперечно одно з найкращих міст Европи, може й світу. Будівлі над будівлями здіймаються по горбах аж до верхів обсаджених мурами старих фортець. Трамваї крутяться стрімкими вулицями, переїзджаючи часом тунелями. Деякі камяниці мають з одного боку два чи три поверхи, з другого пять чи шість. До деяких можна входити з даху так само вигідно з горішньої вулиці, як до партеру з долішньої. З верху міста відкривається незрівняна панорама на ціле місто, що розгорнулось від порту довгими крилами в оба боки побережжя, на самий порт з безліччю пароплавів і вітрильників і на безмежний простір моря. Розбудова міста поступає незвичайно швидко — як я міг ствердити побачивши місто знову по чотирьох роках. Там, де недавно були румовища, повстали чудові модерні камяниці, тепер вони загрожують старі укріплення праворуч від порту, яких не були у силі зруйнувати ворожі гармати за цілі віки. Портове урядження особового і торговельного руху відзначається не лише розмірами і комфортом, але і справді мистецьким модерним виконанням. Ці будови і прибережні готелі перевищують такі велетні океанської плавби, як „Рекс“, „Конте ді Савоя“ та інші, що стоять по черзі в порті. Моряки, що їх навантажують, виглядають як мухи поруч слона.

На площі проти порту стоїть памятник Колюмба, у молодім віці, коли він полишив батьківщину, щоб прославити її відкриттям Америки. Памятника для тих відважних генуезців, що полишили у прастарі часи свою батьківщину, щоб знайти її між нашими предками на березі Чорного Моря та поширити італійську культуру до найдальших берегів Середземного Моря, справді нема, але про їх історичні діла згадують саме тепер більш, ніж колись не лише українці, а й самі італійці, не знаю, чи і в Генуї, але у всякому разі в Римі...

Поза славетним портом Генуї варто оглянути може єдиний у своїм роді на цілу Европу цвинтар. Чому саме генуезці намагалися перемогти забуття їх по смерти такими розкішними памятниками, мені невідомо; кожне вікове місто має зрештою свої традиції, і галерія навколо цілого великого цвинтаря в Генуї стала справжнім великим музеєм надгробової різьби. Поруч із памятниками релігійно-символістичного змісту стоять і цілі родинні групи — переважно з [illegible]гах початку минулого віку — що зображають засумованих по вмерлім. Є постаті моряків і вояків, що впали у світовій війні, духовних і світських осіб. Є наскрізь модерні твори різьби, що булиб окрасою кожного музею. Цілість викликає дивне і складне враження і пригадує вислів якогось фільософа, що на націю складаються без порівняння більше мертвих, ніж живих її членів.

Відтинок італійського побережжя між Генуєю і Ліворно належить без сумніву до найбільш мальовничих в Европі. Нерві, Санта Маргеріта, нещасливої памяти Рапальо, Сестрі і кілька менших осель, з їх гострими профілями прибережних скель, старими вежами і замками на них, рядами буйних пальм і кущами рожевих олеандрів творять феєричну фільм, що пересувається перед вікнами вагонів, перериваний на жаль надто часто тунелями. Часом поїзд [illegible] спиняється над самим морем, тоді можна дихати морським повітрям і чути удари широких хвиль по березі.

Ріжні міста мають ріжні, часом досить дивні природні скарби. Скарбом Віяреджіо є звичайний пісок, що творить чудову плажу на віддалі понад двацять кільометрів. Вона дала цьому місту перевагу над багатьома іншими курортами [illegible] осередками італійського і французького побережжя і зробила його справжнім раєм не лише тисячей дітей, але і дорослих. Що значить рівне піскувате дно, яке поволі заглиблюється, знає лише той, хто [illegible] купається, [illegible] удари могутніх хвиль, які валять [illegible] і заливають спіненою, дуже [illegible]

з домішкою скаламученого піску. Нема й кращого ложа по купелі як пісок, такий гарячий в незатінених місцях в полудне, що непривичаєному ходити по ньому без сандалів тяжко. Ніде я не бачив такого безжурного спокою і веселости, як на цім щасливім березі моря. Знаходилися справді і там кумедні люди, що читали під широкими парасолями часописи. Як вони єднали щоденні новини з вічністю сонця і хвиль, я не знаю і не питав їх. Від пляжі ця щаслива безжурність ширилась на рівнобіжне з берегом корсо з його пальмами і олеандрами, кавярнями, музикою, кінами, люксусовими крамницями і довжезним рядом готелів найріжнороднішої архітектури.

Говорячи про моду порушую тим менше компетенцію „жіночої сторінки", що мода у Віареджіо одинакова для дівчат і хлопців, короткі штанята, що заступають купелеві трикоти по обіді не лише на пляжу і корсо, але і на цілий день на місті, до танечних помостів у кавярнях пінієвого ліску включно. Цю моду позичали мабуть англійці у тирольців і означивши скорочення штанят назвиском „шорс" пустили по світових пляжах.

Говорячи про італійську расу, що незвичайно гарно презентується на пляжі у Віареджіо, особливо у відношенні до кращої частини людського роду, що рекрутується тут головно із фльорентинок, не маю також найменшого наміру порушувати авторитет українських расольогів, і то не тому лише, що як співробітник щоденної преси займаюся лише актуальними питаннями. Але припускаю, що у крові італійців збереглися ще елементи античного культу тіла, на яке звернуло увагу модерне тіловиховання.

Зрештою ті майже дві тисячі років, що минули від доби найбільшого розвитку римської культури, не спромоглися мабуть стерти остаточно її впливів, навіть у широких верствах італійської раси. Вражають не лише суворі простокутні лінії будов навіть по італійських селах, але і барви мурів, ясні, головно червонуваті, жовтаві і фіолетові. Я бачив їх в околицях Генуї, Нерві, Пізи, Фльоренції, Риму, і пізнав на фресках Помпеї. Поруч з численними новими будовами, що свідчать про витворення нових органічних, але наскрізь оригінальних, дуже гарних стилів, ніде не вражає так, як в Італії, спорідненість, а навіть просто злука сільських хат з ґрунтом, з якого вони ніби просто виросли. Враження це збільшує очевидно та обставина, що в Італії, раніше бідній лісом, будували майже виключно з каменя. Дотого спеціяльно в околицях між Пізою та Римом я бачив численні оселі на схилах і верхах горбів завершені часто вежами замків, з яких кондотєри боронили їх.

Вже наближаючись до Риму дістає подорожній враження тої симфонії органічного звязку античного і новітнього елементу Вічного Міста, яка не покидає його за ввесь час побуту. Його викликають вже руїни римських акведуктів, мур, що оточує старе місто та решта ріжних античних будівель: Колісей, Палятин, Форум Романум, терми Траяна і терми Діоклетіяна не роблять властиво якогось музейного враження руїн не лише тому, що їх знаменито реставровано в такій мірі, що в термах Діоклетіяна поміщено один з найб. музеїв римської пластики, а мабуть і тому, що вони перебувають серед великого міста, де пульсує життя цілої новітньої італійської імперії. Геній італійської культури знайшов досконалу розвязку проблеми гармонійної інтелектуальної симбіози елементів старовинного і сучасного Риму. Рим Мусолінія не проминав традиції папського Риму, а звернувся в своїм відновленні безпосередньо до античного джерела. Легке це завдання очевидно не було. Трудність його полягала мабуть головно в тім, щоб здобути найбільше із скарбниці античного мистецтва, а разом з тим і додержати міру в наслідуванні, щоб не зробити новий твір чужим для сучасного життя. Найбільш блискуче виконано це завдання очевидно при будові Форуму Мусолінія. На глядача, що перейшов раніше по римських руїнах і музеях, він робить незвичайно сильне, незабутнє враження. Його збільшує дуже також те, що і природне оточення цього ідеального твору сучасних римських будівничих те саме, що й античних будов. Мармур велетенських постатей, що оточують цілий необ'ятний стадіон відбиваються незвичайно приємно від темно-зеленого тла садів на сусідніх горбах. Лише наблизившись до них можна ствердити, що вони зовсім не античного, а наскрізь новітнього походження. Мозаїка на площі перед стадіоном також подібна до мозаїк на площі в термах Діоклетіяна, так, що лише

зміст образів вказує на їх недавнє виконання. Грандіозність Форуму настільки відповідає найкращим античним зразкам цього роду, як і найбільшим вимогам новітнього спорту і тіловиховання.

Грандіозність будівельних плянів перебраних папами від старого Риму лучить в одну гармонійну цілість тепер папський Рим з Римом Мусолінія. Дивлячись на титанічну будову кольонади, що провадить півколом з обох боків до Святого Петра та є справді лише передсінком до величі самої церкви, можна зрозуміти, в якій мірі світова культура античного поганства прислужилась перемогам католицизму в цілому світі. Після того, яке враження робить на відвідувачів Ватикан тепер, можна собі уявити, як він впливав на сотки тисяч прочан, які з найдальших країв приходили до столиці св. Петра в минулих добах історії нашого суходолу, коли релігія грала без порівняння більшу ролю ніж тепер в усіх царинах життя народів. Можна навіть думати, що папи були свідомі культурно-

го значіння старого Риму для католицизму. Цим мабуть можна пояснити і їх високо меценатське замилування до творів античного мистецтва, завдяки якому повстала ця єдина у світі колекція греко-римських різьб у Ватиканськім Музеї, де позазначувано імена пап, що їх набули. Намагання получити античні взірці із світоглядом західного християнства витворити своєрідний псевдоклясичний стиль так яскраво виявлений в алеґоричних постатях янголів на памятниках папи вздовж мурів в середині катедри св. Петра.

З жалем покидаємо Рим по короткім знайомстві з ним, а ґрунтовно знає його очевидно дуже небагато відвідувачів. Але хто цікавиться його стародавньою минувшиною, той мусить відвідати і Помпеї. Коли руїни старого Риму свідчать про велич цісарів і розвиток суспільно-політичного життя, то останки Помпеї дають повний образ приватного життя старо-римського громадянина. Деякі двори і мешкання роблять враження ніби їх власники, назвиська яких зазначено на табличках понад входом, недавно вийшли і незабаром вернуться. Але мертва тиша на вузких вуличках, виложених великими плоскими каменями, під гарячим промінням сонця викликає моторошне почуття безмежної влади смерти, що впала з недалекого Везувія, з якого випливає біла хмарина і розходиться без сліду. По мурах перебігають швидко численні ящірки без найменшого звуку, не порушуючи тиші цього безмежного цвинтарища. У перспективах вулиць переходять групи туристів за провідниками, що дають пояснення в усіх світових мовах. Амфітеатр, який виглядає малий в порівнянні з Колісеєм, нагадує „Останні дні Помпеїв" Бульвера.

Оглянувши музей зі скаменілими трупами і численними предметами щоденного вжитку, виходимо за мури мертвого міста і віддихаємо вільніше бачучи живих людей і розкіш природи італійського півдня. Малий електричний поїзд швидко біжить знов до Неаполю, залишаючи праворуч ґрізні контури Везувія, а ліворуч блискучу блакить затоки з невиразно зазначеними профілями Капрі і далеких прибережних горбів...

Небагато є країн, де населення так щільно зрослося з природою, а велика минувшина так повно відродилась у великій сучасности, як в Італії. Не зважаючи на розмірно дуже незначні природні свої скарби вона притягала в кожній добі до себе і завойовників і приязнь численних чужинців. Українців, принаймні визначніших, між ними на жаль було небагато. У старій римській каварні „Іль Ґреко", колишнім осередку мистців, можна бачити портрет Гоголя, мальований з нього в часі його побуту в Римі, коли він вагався ще чи лишитися при власній нації, чи перейти на службу Московщини; у книзі відвідувачів є підпис Уласа Самчука і деяких інших наших менше відомих земляків. Капрі лишиться злучене в уяві українця з іменем велитня нашого красного письменства, Коцюбинського. Олександер Мишуга, Сальомея Крушельницька та деякі інші наші мистці зазнали також непереможного чару Італії. Але хвиля нашої еміґрації, що кермувалася матеріяльними мотивами та отарним інстинктом поминула на превеликий жаль Італію. Через те італійці не мали нагоди пізнати й деяких неґативних прикмет еміґраційної маси. На основі свого невеликого особистого досвіду можу ствердити, що відношення пересічного італійського інтеліґента до України і українців наскрізь приязне. Чи пізнають італійці в українцях нарід спільної з ними середземноморської культури, чи співчувають лише їх боротьбі проти спільного московського ворога, ролі якого в абісинській війні італійці так швидко не забудуть, ствердити докладно мені не пощастило; у всякому разі заінтересованість їх Україною та загальна поінформованість про неї дозволяють пізнати в них нащадків славетного Марка Польо та Колюмба. Руїни генуеських укріплень, які мені доводилось бачити в Криму, доводять, що сентимент італійців до українського побережжа Чорного Моря не менший ніж українців до італійської колиски середземноморської культури. Справа майбутніх українсько-італійських відносин за велика, щоб варто було особливо денервуватися деякими виступами італійської преси в справі Закарп. України, але й саме вага цих відносин повинна б спонукати відповідальні українські чинники подбати більше про те, щоб сучасна акція деяких українських політичних „вольонтерів" в Римі не пошкодила справі українського визволення в цілій Европі.

Позатим ця українська „політика" в Італії ані трохи не перешкоджає тому, що вона лишається ідеальною країною відпочинку для кожного українського культурного робітника. Мушу лише порадити кожному, що піде за моїм прикладом, не рахувати на своє знання латинської, французької чи німецької мови, а присвятити частину довгих зимових вечорів принаймні поверховному вивченню справді дуже легкої італійської мови, знання якої і так багатьом з нас виплатиться.

М. Данько.

Процес унезалежнення Словаччини йде вперед у всіх ділянках.

Представники словацьких комунальних кас рішили на зїзді у Жіліні виступити з організації чехословацьких комунальних кас та утворити окрему орґанізацію словацьких комунальних кас.

Словацький уряд дальше усуває чехів з держ. урядів. Останньо усунули директорів з пошти й телеграфу та кількох вищих урядовців у Братиславі та в Кошицях; їхні місця заняли словаки.

З преси.

Третя Німеччина не згоджується...

„Niewe Haarlemsche Courant" (Голяндія) з 13. X. ц. р. приносить п. з. „Польсько-мадярські домагання" статтю свого спеца від заграничної політики, в якій м. ін. читаємо:

Одночасно з ліквідацією старої Чехословаччини зарисовуються нові ядра, що разом творитимуть нову державу: Чехія, Словаччина й Карпатська Україна. Взаємне неприязне становище німців та чехів видатно покращало; з одного боку німецька преса висловлюється вельми зичливо про чеський нарід, з другого боку погляди чехів зовсім змінилися; чехи заявляють, що більше не мають охоти відігравати ролі протинімецького поліційного агента в користь західно-европейських держав. Це становище має джерело у власнім добре зрозумілім інтересі, хоча Прага дуже добре розуміє, що співпраця з Берліном означає політичну залежність від Німеччини, але з огляду на господарські відносини годиться на неї. Тому вона виявляє тепер для німців навіть свого роду зичливість. Тепер повстав дивний образ, а саме, що **французькі й англійські члени берлінської комісії хочуть іти дуже далеко у справі подiлу Чехословаччини, зате німецькі й італійські члени виявляють тепер правдиву стриманість.**

У загальній метушні польський міністр заграничних справ, полк. Бек, умів витягнути з вогню віддавна спірну область Тешену; завдяки цьому Польща збагатилася немалою областю вугілля. Але вона цим не задовольнилася. Вона тепер несподівано підтримує мадярські домагання, які йдуть найдальше від усіх. Якби Будапешт осягнув свої вимоги, то із Словаччини, яка надто виразно зазначила, що нічого не хоче знати про „прилучення" до Мадярщини, залишилось би небагато. Та найгостріші домагання мадярів торкаються Карпатської України. Польсько-мадярський плян має на меті спільну границю; на це натискають державні мужі і преса в обох державах. Чому? Ревізіоністичні домагання мадярів достатньо відомі; ця країна, що її в Тріяноні силою обкроїли, домагається відновлення її давніх кордонів, не оглядаючись на народи, що живуть на цих областях. Але злука з Польщею має ще іншу ціль. Мадярщина, що економічно дуже залежна тепер від Німеччини, бажає найти в польській републиці противагу.

Заміри, що їх у звязку з цим пляном має полк. Бек, інші. Від літ він леліє пляни створення бльоку між Росією та Німеччиною; якби йому вдалося осягнути спільний кордон з Мадярщиною, то утворення такого бльоку булоб близьке здійснення. До цього автономна Карпатська Україна є терням в його оці, бо ця мала держава моглаб колись стати ядром самостійної України, а Польща має чимало міліонів українців у своїх границях. В Мінхені ще далеко не розвязали менших питань.

Відтепер Німеччина протиставиться ревізіоністичним вимогам своїх приятелів, яких вона передше підтримувала. В Карпатській Україні лежать нові й важні філії фабрик Шкоди; Берлін волів мати їх під власною контролею.

Дальше: польсько-мадярський бльок може звернутися таксамо добре проти Німеччини, як і проти Росії. Хоч полк. Бек прихильно наставлений супроти третьої Німеччини, але Берлін радше бере певне, ніж непевне, а голоси польської опозиційної преси дають виразний доказ про антинімецьке відношення. Полк. Бек може також зробити місце для когось іншого, таксамо як Чемберлен і Далядіє....

А як треба, то Карпатська Україна буде чудовою базою в німецьких руках для освідомлення українців у Совітській Росії. Чейже ядро Карпатської України — це українці, які дали доказ, що не хотять ніякого прилучення кудинебудь. Змагання до самостійности України достатньо відомі. Враз зі своєю перевагою в новій чехо-словацько-українській державі сильно озброєна Німеччина осягає те, що вона може звернутись і проти Росії і проти Польщі. Воно надто гарне, аби прогайнувати можливість.

Італія дивиться завидними очима, як німецький партнер здобуває Балкан. Але сила Мусолінія не надто велика, щоб стримати лявину; він мусить іти разом, залишаючи спробу підтримувати своїх польських та мадярських приятелів. Сила третьої Німеччини стала справді велика..."

„Німеччина має завжди кінцеве слово".

„Haagsche Courant" (Гага) з 14. X. ц. р., у статті п. н.: „Німеччина проти мадярських територіяльних домагань" пише між іншим: „Німецько-чеська згода ставить Прагу під кураторію Берліна. Перш усього цей стан річей має значіння для найновішого розвитку чехословацької драми. На зразок поляків мадяри поставили територіяльні домагання. Коли Прага уступила полякам, то через те, що вони могли рахувати на поміч німців, але вона відкидає домагання мадярів. Дотепер говориться, що Мусоліні стояв за мадярськими вимогами, але Німеччина не хоче дальшого великого скалічення Чехословаччини. Мадяри домагаються ріжних міст у Словаччині, між іншими Братислави. Вони натискають на Прагу, зірвали переговори та відкликуються до чотирьох великих мінхенських партнерів. Але виразно показалося, між іншим на конференції амбасадорів у Берліні, що Німеччина має завжди кінцеве слово."

Скрутне положення Мадярщини.

„Niewe Rotterdamsche Courant" (Ротердам) з 14. X. ц. р. п. н. „Пригнічений настрій у Будапешті" пише між іншим осьсцо: „З одного боку Мадярщина не може у своїй нинішній слабій позиції вимогти успішний висліл від завсіди ще сильної Чехословаччини, з другого ж, мадярський уряд не може поступитись без великого риску супроти власного підбуреного краю. А те, що переговори перервали, покищо зовсім не дає ніякого реального успіху. Що правда, можна спекулювати на евентуальні майбутні постанови великих держав по трьохмісячним речинці, але мадярський буджет мабуть не міг би покрити коштів мобілізації до цього часу. Також невдоволення власного населення може легко принести шкоду для уряду. Багато залежить теж від внутрішнього стану і рухів в областях, яких торкається мадярський ревізіонізм."

„Мадярські домагання за великі".

Огляди закордонних подій у румунській пресі мають темою переборщені територіяльні домагання Мадярщини.

Букарештенський „**Універсул**" з 15. ц. м. пише м. і.: „З уваги на мадярські претенсії, що довели до розриву безпосередніх переговорів у Комарні та переступили засаду про право і справедливість, Румунія в повному порозумінні з Югославією подала до відома своє становище у столицях держав мінхенської конференції та в Будапешті. **Це становище, яке стоїть у повній згоді з прилюдною опінією Румунії та Югославії, відкидає мадярські домагання як такі, що йдуть далеко поза рамці засад, які чотири держави приняли були в Мінхені.**"

В часописі „**Тімпул**" заявляє редактор Гафенку, що не може бути вже й мови про усунення коридору, яким є Карпатська Україна. Це ясна річ, що чотири держави мусіли відкинути політичні вимоги, які суперечать змістові договору в Мінхені. „Думаємо — пише Гафенку — що приявність Румунії у виході карпато-українського коридору дає найкращу забезпеку мира та спокою. Румунія хоче незалежности всіх сусідніх держав."

——o——

Присилайте передплату!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота 20 (8) жовтня 1888.

РУСЬКА ПРОМОВА КРАЄВОГО МАРШАЛКА.

„Вчора перший раз промовив у соймі маршалок по руськи. Кинувши в польській мові погляд на результати цьогорічної соймової сесії і попрощавши послів, — додав по руськи: „Внаслідок багато разів обявлених бажань послів руської народности, позволю собі то прощання моє в особности для них в їх рідній мові звернути і зичу з серця, щобисьмо всі знову щасливо для докінчення розпочатих праць моглися тут зібрати".

Ще 1884 р. по замкненню соймової сесії, коли посли як звичайно пішли попрощатися з краєвим маршалком Н. Зибликевичем до його бюра, Зибликевич (який у своїй промові замикаючи сойм, між іншим сказав, що начебто відносини між русинами і поляками стали приязніші, згадав „о пжесьлічним руским єнзику, мілим заруввно для ушув поляка, як русіна") і у своїм бюрі почав з гр. Войтіхом Дідушицьким говорити по руськи".

ПЕРШИЙ СНІГ

віщун недаленої зими, навістив вчера наше місто вкриваючи білим килимом дахи домів та вулиці. По малій хвилині не було вже і сліду з нього, а хоч повторився ще кілька разів, то лишив по собі тільки проймаючий холод.

РУСЬКО-НАРОДНІЙ ТЕАТР

дає на другий тиждень оці вистави: „Барон циганський", „Підшиванець", „Павло Полуботок" і „Запорожець за Дунаєм". Надто дасть надпрограмову одну торжественну виставу в честь ювилею І. Котляревського і відограє „Наталку Полтавку", потім наступить декламація і накінець „Вечерниці" Ніщинського. „Наймичку" народню драму Карпенка Карого завтра виставить по раз перший наш театр у Львові.

—

ДО ІСТОРІЇ ОСВІТЛЕННЯ ВУЛИЦЬ

Місто Льондон було перше з великих міст, де заряд міста вже у 1414 р. казав мешканцям вивішувати на домах ліхтарні до освітлення вулиць. У Парижі велено у 1524 р. освічувати вікна виходячі на вулиці. Освітлення ліхтарнями почали заводити на европейськім континенті доперва від 1888 р. в Амстердамі перед 1669 р., у Гамбурзі 1672 р., у Берліні 1679 р. У р. 1786 у Берліні 2354 ліхтарень, які запалювали від вересня до мая, крім днів три повні місяця.

„Справедливість вимагає, щоб закарпатські українці не були жертвою чужих інтересів"

— СТВЕРДЖУЄ ІТАЛІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС

Римський „Корієре Діпльоматіко е Консуляре" висловлює надію, що перебудова Чехо-Словаччини на національно-територіяльному принципі забезпечить мир у Середущій Европі. Також українці Карпатської України мають більшість на своїй території, тому справедливість вимагає, щоб цей нарід не був жертвою чужих інтересів, лише, щоб мав свою автономну державу.

Так перебудована чехо-словацька держава стане сильною і може рахувати на прихильну поставу Італії.

——o——

Несподіваний виїзд мін. Бека до Румунії

У СПРАВІ ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКОГО КОРДОНУ.

В понеділок вечором мін. Бек виїхав до Румунії, щоб побачитися з королем Карлом та мін. Комненом, які перебувають під цю пору на маневрах у Галаці. Рівночасно шеф кабінету мін. Бека Лубенський виїхав до Будапешту, щоб порозумітися з мадярським урядом. Як подає польська преса, завданням мін. Бека є переконати короля Карла, що Карпатська Україна як автономна держава небезпечна для Польщі та Румунії.

Українське населення східної Словаччини
ХОЧЕ ОБЄДНАТИСЯ З КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

ПАТ подає за ужгородським органом „руської автономістичної партії" (мін. Фенцик) таке: Мін. Фенцик, делеґований до демілітаційних переговорів зі словацьким урядом виїхав до східної Словаччини. В околиці Свидника напроти нього вийшла на повитання кількатисячна юрба місцевого українського населення.

Наладнання мадярсько-словацьких відносин у Братиславі.
ЗАБОРОНА МАНІФЕСТАЦІЙ І ДОЗВІЛ НА МАДЯРСЬКІ ВІДЗНАКИ.

Провідники Зєдиненої Мадярської Партії пос. Яроші та Естергазі інтервеніювали у дирекції поліції у Братиславі, у справі конфліктів між словацьким та мадярським населенням підчас мадярських національних маніфестацій у Братиславі.

Мадярські посли домагалися пошанування прав мадярського населення та відповідної охорони поліції. Поліційна влада, як стверджують самі мадяри, виявила повне зрозуміння для їхніх домагань. Це зрозуміння допровадило до обобічного порозуміння.

Мадярські посли обіцяли, що мадярське населення Братислави не буде уладжувати вуличних маніфестацій. Поліція дала дозвіл мадярам носити їхні національні відзнаки. (Досі не дозволяла на це поліція та словацьке населення).

Мадярські посли конферували також зі словацьким міністром справедливости. Словацька шкільна влада заборонила учням обох національностей брати участь у маніфестаціях.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

Летунські світлини для визначення німецько-чеського кордону.

На основі німецько-чеського порозуміння 6 німецьких військових літаків та 4 цивільні роблять світлини терену майбутньої границі між обома державами, щоб остаточно її устійнити. Працю мають вони виконати до 27. ц. м.

Літаки, що будуть виконувати світлини, будуть означені білими квадратами на крилах. Празький уряд одержить відбитки всіх світлин. На основі тих світлин міжнародня комісія у Берліні означить кордон.

Первісно був проект, щоб спеціяльна підкомісія з Берліна виїхала на територію майбутньої границі та на місці перевела демілітацію, але обчислили, що це заняло б коло 6 тижнів часу, тому рішено ужити фотограметрії.

Світлитимуть виключно німецькі літаки, бо чеське летунство не має потрібних апаратів.

НІМЕЧЧИНА НАЛАДНУЄ КОМУНІКАЦІЮ З ЧЕХІЄЮ.

У висліді переговорів чеської господарської делеґації з німецьким урядом можна сподіватись у найближчих днях наладнання залізничої комунікації між обома державами. Іде тут про товарово-пасажирський рух та про відновлення замкненого руху транзитових залізниць.

На труднощі натрапляє урегулювання товарових транспортів між Чехією та Судетами. Німецька влада не наложила мита на ці транспорти, але вони вимагають відповідного дозволу перевозової влади. Покищо дійшло до порозуміння тільки у справі довозу брунатного вугілля.

Прощальна візита амбасадора Понсета у Гітлера.

В Оберзальцбурґ, під Берхтесґаден, приняв вчора Гітлер, у приявності мін. Рібентропа, амбасадора Франції Понсе, що саме покидає своє становище та їде до Риму.

Підчас прощальної візити Гітлер подякував амбасадорові за його льояльну співпрацю над поправою німецько-французьких відносин.

Коли почнуться переговори між Прагою та Будапештом?

Мадярська Телеграфічна Агенція повідомляє: У вівторок в год. 18. праська радіостанція повідомила, що ще того дня почнуться формальні переговори між Прагою та Будапештом. Про це все мадярським міродайним колам вмішо нічого не відомо.

ПРАГА ПРОВОЛІКАЄ — ЖАЛІЮТЬСЯ МАДЯРИ.

Вечірний „Пестер Льойд" стверджує, що в останніх 4-ох годинах ситуація не змінилася. З уваги на переговори, що їх незабаром продовжуватимуть, Прага мусить предложити до дискусії новий проєкт. Та чеський уряд зволікає з предложенням пропозицій, що були би згідні з домаганнями Італії, Німеччини та Польщі. Ця проволока не може тривати довго, бо загальна европейська ситуація та інтерес великодержав вимагають скорого залагодження справи.

Перед розвязанням французького парляменту?
ДАЛЯДІЄ ЧЕКАЄ.

Внутрішня ситуація у Франції дальше невияснена. Публична опінія нетерпеливо очікує заповіджених премієром Даладіє фінансових постанов, але премієр здержується від рішучих виступів та очевидно чекає на висліди частинних виборів до сенату у найближчу неділю та на закінчення конґресу радикальної партії у Марсею 23. ц. м.

РЕКОНСТРУКЦІЯ УРЯДУ?

У пресі появилися вістки, що Даладіє опрацював плян реконструкції кабінету, до якого він хоче впровадити кілька талановитих одиниць зпоза парляменту.

Він мабуть утворить міністерство буджету та його теку віддасть молодому знавцеві фінансових справ, директорові Індокитайського Банку Бодуенові.

Теку національної оборони віддасть він мабуть одному з генералів, а сам дістане теку міністра скарбу.

УРЯД ШУКАЄ БІЛЬШОСТИ.

Полєміку за розвязанням парляменту пояснюють тим, що уряд Даладіє мусить найти собі тепер нову парляментарну основу, бож „Людовий Фронт" внаслідок переходу комуністів до опозиції, перестав істнувати. Також опертя уряду на право-центрово-радикальній більшости натрапляє на великі труднощі з уваги на політичне роздвоєння центру.

БОЯТЬСЯ НОВИХ ВИБОРІВ.

Засадничий арґумент, що спиняє уряд від розвязання парляменту та розписання нових виборів, це побоювання перед новими політичними змаганнями, що розгорілись би на тлі виборів; тим більше, що комуністи розпочали між робітництвом посилену агітацію.

ПРЕДСТАВНИК СЛОВАКІВ У ВАРШАВІ.

В середу 19. ц. м. вполудне прилетів літаком до Варшави словацький посол Сідор у справі плебісциту на Спишу і на Ораві.

МАДЯРЩИНА ВІДКИНУЛА ПРОПОЗИЦІЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

В середу 19. ц. м. рада міністрів Мадярщини зійшлася в год. 4-ій рано на нараду у справі пропозиції уряду Чехословаччини. Польська преса пише, що Прага згодилася відступити Мадярщині 9 прикордонних повітів з Кошицями, але без Ужгороду. Мадярський уряд відкинув ці пропозиції.

НАРАДА ВОЄВОДІВ І КОМАНДАНТІВ КОРПУСІВ У ЛЬВОВІ.

У вівторок 18. ц. м. відбулась у львівському воєвідстві нарада воєводів і командантів корпусів зі Сх. Галичини.

З природи і життя.

Як довго будеш ще жити?

Майже всі люди вмирають неприродною й передчасною смертю. Байдуже, що їх забиває — стрільно гармати чи туберкульоза, скора отрута воєнного газу чи повільна отрута-алькоголь, тягар, що звалився на голову чи праця понад силу. В усіх тих випадках смерть не була природна, прийшла несподівано заскоро.

Природна смерть.

Природна смерть це тільки смерть зі старости. Тоді, як сили людини поступнево слабнуть, завмирає чинність всіх органів і поволі, без болю та терпінь приходить смерть, подібна радше до сну.

Та це буває тільки в глибокій старости, що її не доживає майже ніякий чоловік.

У старинних переказах згадується про людей, що жили навіть понад 500 літ. Нам трудно в це повірити. Але є й зовсім певні відомости про людей, що жили дуже довго. І так: Анна Барак умерла в 1883 р. на Моравах, маючи 123 роки; хірург Політіман умер в 1825 р., маючи 140 років, норвежський моряк Дракенберг умер у 1772 р. в 146 р. життя, англійський селянин Тома Парра помер в 1721 році, коли мав 152 роки, угорськийділич Петро Зартай, умер в 1724 р. маючи аж 185 літ.

Така глибока старість не завжди зміняє чоловіка в безрадну руїну, що тяжить собі і своїм близьким. Багато столітних старців були досить сильні й радили собі до смерти самі, без жадної помочі. Норвежець Дракенберг служив у маринарці аж до 91 року життя.

Статистика виказує, що зі зростом добробуту і культури в якомусь краю росте й пересічна довгота життя його мешканців. І так нпр. поки почали стосувати суровицю проти віспи, люди жили пересічно на 2 роки коротше, ніж пізніше.

Кожний чоловік хотів би жити якнайдовше. І кожний хотів би знати, кілько років має ще перед собою.

Обчислім і собі.

Цією справою дуже цікавляться американські обезпеченеві товариства. Вони хочуть можливо якнайдокладніше знати, кілько років будуть ще жити ті, що хочуть в них обезпечитися. Залежно від цього установляють висоту обезпеченевої вкладки.

Довголітня праця лікарів і вчених виказала, що число літ життя, які лишилися ще людині можна виразити при помочі взору

$$\frac{96 - X}{2}$$

при чому X означає число вже прожитих літ даного чоловіка.

З того взору виходить, що двацятилітній чоловік має вигляди прожити ще 38 літ — (96 — 20) : 2 = 38, отже доживе до 58 літ. Чоловік пятьдесятилітній може числити ще на 23 роки життя — (96 — 50) : 2 = 23, отже доживе до 73 року життя. Інакше сказавши — разом з віком зростають і вигляди на довге життя.

Це річ зовсім зрозуміла. Чим чоловік старший — тим більше доказав свою життєздатність і може сподіватися дожити гарної старости.

Очевидно, що цей підставовий взір треба брати тільки приблизно, бо кожний поодинокий припадок вимагає ріжних поправок.

Перша поправка, що зменшує або збільшує число років — залежить від довготи життя родичів. Як вони дожили пізної старости — можна вважати, що й їхні нащадки підуть їх слідами — і навпаки.

Друга поправка залежить від будови даної людини. Між іншим зачислюється „на плюс", як грудна клітка має ширший обвід ніж черево. Третя поправка є звязана з хворобами, що їх перебував цей чоловік. Чим більше хворіб, тим організм більше знищений, ближчий до смерти. Спеціяльно зле впливають на здоровля хвороби нирок і печінки.

Врешті остання поправка, чи не найважніша, залежить від цього, чим людина займається. Нпр. довго живуть нотарі, а коротко — ґірники.

При помочі поданого вище взору, відповідно поправленого, обчислюється роки, що лишаються ще до смерти. А довголітні досліди виказали, що ці обчислення найчастіше відповідають дійсности

Еліксір життя.

Але як довго чоловік не жив би — все йому не хочеться розставатися з життям. Вже в середневіччі шукали альхеміки за еліксіром життя, що продовжив би короткий час його тривання. І шукають його досі.

Властиво невідомо, чому людське тіло взагалі мусить умирати! Прецінь це є механізм, що безнастанно відновлює свої засоби. Пожива, що її зїдаємо перетворюється чейже в нову тканину — і було б зовсім зрозуміле, якби тіло сімдесятьлітнього старця було таксамо молоде, як тіло півторарічної дитини. Бо і одне і друге відсвіжується такою самою поживою, а проте в одному випадку маємо рожеву дитинку, а в другому — поморщеного, дихавичного дідугана.

Досі наука не знала причин цього явища. Тепер щораз певніше починають уважати, що причина старіння лежить в діяльности докровних заліз — і доки вони зберігають силу, доти товаришить нам і молодість. Коли ці залози завмирають — приходить старість.

Остання добича сучасної біольоґії — це перещіплювання частин деяких заліз, що побуджують діяльність усіх тканин тіла — і в цей спосіб хоча частинно запобігають старінню.

Але, чи знайдуть колинебудь еліксір життя?

Сльози.

Поверхня очей завжди вогка від сліз. Колиб не вони, поверхня очей висохлаб, змутніла би і чоловік перестав би бачити.

Очі померлих мутніють саме тому, що сльози перестають виділюватися і не звогчують більше очей.

Промивши око, спливає сльоза до внутрішнього його кута. Там знаходиться маленький отвір, сльозовий канал. Через нього стікають сльози до носової ями. Тимто підчас плачу, як назбирається багато сльоз — люди потягають носом. Але їх виділюється при плачу стільки, що не можуть усі зміститися в каналах — і тоді спливають по лиці. Це і є „плач".

Рівномірне розпровадження сліз на поверхні ока відбувається через кліпання. Як дивимося довго без кліпання, починаємо відчувати прикре колення в оці тому, що його поверхня висихає. Кожне кліпання звогчує око наново.

Охорона очей.

На поверхню ока дістається деколи дрібний пил — і сльози його змивають. При подразненні ока димом або гризучою паров сльози виділюються нагло і дуже достатньо. Підчас европейської війни вживали як воєнного засобу газів, що дразнили очі. Їх називали слізними, бо під їх діланням пекли очі і виділювалися сльози. Коли до ока дістанеться якась мушка, тоді сльози помагають їй випасти і не дозволяють дразнити поверхні ока. Запах цибулі також викликує сльози. В цей спосіб організм бороиться проти субстанцій, що дразнять око.

Чому плачемо?

Плачемо, як болить нас щось фізично чи морально. Але плачемо також і з радости, з надміру щастя, з великого зворушення, на звук гарної музики, на вид чогось величного, геройського, жертвенного — і з тисячі інших причин. Одні з них чисто фізіольоґічні, вяжуться зі змисловими вражіннями, або з розладами в обігу крови. Нпр. кашель, запах цибулі, виснажливе зусилля — викликують сльози. Це є „плач", що повстає під впливом чисто фізичних чинників.

Але звичайно плач походить з психічних джерел — і є виразом сильних зворушень. Вони унагляднюються не безпосередньо, але діланням механізму нашого тіла, що полягає в побудуванні сльозових заліз. Вони виділюють нагло багато сліз, що не містяться у сльозових каналах, переливаються через береги повік і спадають на лице.

Це нагле збільшення сльозової виділини викликує збільшений тиск крови. Він росте ще під впливом радісних зворушень. Природним наслідком цього є сльози. Вони приносять полегшу, бо зменшують тиск в середині голови. Плачемо, бо хочемо звільнитися від прикрого тиску крови на мозок.

Отже сльози є клапою безпеки, яку подарувала нам природа.

—o—

Жарти нашого кістяка.

Чому чоловік вищий рано ніж увечір? Девятьдесять девять людей на сто відповість, що вони таксамо високі ввесь день. А деякі навіть візьмуть це питання за марний жарт. Але колиб ці скептики завдали собі трохи труду і зміриляся, коли встають, а потім другий раз, ввечір, як кладуться спати — побачилиб ріжницю між ранньою й вечірньою висотою. В одному випадку вона буде більша, в іншому менша, але таки буде.

Чомуж це так? Чому ми зранку вищі?

Людське тіло держиться в доземіи, простія повищі завдяки хребтові і мязням. Але хребет не є одноцілою кісткою: тоді ми не моглиб згинати тулова. Хребет складається з ряду малих хребетних кісток, злучених з собою вязанням. Якби ті кістки лежали безпосередньо одна на другій — при кожнім русі ми чулиби скрипіння, що їх наші нерви не моглиб довго зносити. Тому між поодинокими хребетними кістками створила природа рід подушечки, т. зв. хрястку, що випростовується й пучнявіє вночі, коли хребет увільнений від свого звичайного денного тягару. Зате вдень подушечки трохи злушуються і тому ввечір висота людини менша ніж ранком. Ріжниця може бути навіть на 3 цм. Вистане положитися на годинку, щоб зріст побільшився на 1—2 цм. Тіло чоловіче видовжується і по смерти.

Також як хтось встає по довшій хворобі — видається завжди вищий, як перед нею. У дітей є це зовсім зрозуміле. За час пролежаний у ліжку могли вони справді підрости. Але по хворобі видається вищий також і дорослий Та не тільки видається. По довгому лежанні чоловік справді встає вищим часом навіть на 5—6 цм. Бо хрястки мали доволі часу напучнявіти, випростувати кістки хребта і тимсамим збільшити висоту людини.

—o—

Що таке „одма".

Як натнеться грудну клітку між ребрами, то до її нутра дістається через рану повітря. Воно натискає на одну частину легенів, вона опадає і перестає брати участь у процесі віддихання. Як грудну клітку ушкодити з обох сторін, тоді ранений може задушитися. Тому й рани грудної клітки небезпечні навіть тоді, як легені безпосередньо зовсім ненарушені.

При лікуванні туберкульози легких власне штучно впускається до грудної клітки повітря, щоб спаралізувати діяльність хворого легеня. Це впущення повітря до грудей називається одма.

Щоб її доконати, наколюється грудну клітку між ребрами голкою з тупим кінцем і впускається повітря поміж клітку і хорий легень. Під впливом тиску повітря легень опадає і перестає ділати. В легені, що не виконує своєї звичайної праці туберкульоза поволі слабне. Повітря, що натискає на легень поступенно втягується, а легень вертається до попереднього стану і починає наново ділати. Тоді знов робиться одму й повторяється її так довго, аж туберкульоза зовсім зникає.

Нагінка на українців у львівській політехніці.

Ми дістали відпис листа, що його студенти українці львівської політехніки вислали до ректора проф. Сувєрди. Той лист, такий характеристичний для книжніх відносин, містимо без змін.

До Іх Магніфіценції Пана Ректора
Львівської Політехніки
у Львові.

Дня 12. жовтня ц. р. в год. 12. вполудне відбулося у вестибулі Львівської Політехніки віче польської студентської молоді, скликане студентською організацією „Братня Помоц“.

Цілий хід віча, тон і зміст промов поодиноких бесідників і дискутантів, а також його постанови доказують наглядно, що віче мало суто політичний характер.

По думці вікових традицій Західної Европи Вища Школа має бути святинею науки і тереном спокійної праці. Тимчасом Ректорат Львівської Політехніки відступив від цієї засади, даючи дозвіл на уладження суто політичного віча на терені Вищої Школи, ба, що більше, згодився навіть патронувати цьому вічу.

Це становище Ректорату Львівської Політехніки тимбільше дивне, що згадане віче було спрямоване проти частини студентів Львівської Політехніки — проти студентів української національности. Бесідники і дискутанти нападали в нечувано гострий спосіб на все, що українське та найбільш вульгарними висловами і непристойною лайкою старались оплюгавити український культурний, політичний і господарський рух. Між іншим ображено кількакратно честь і потоптано авторитет провідника греко-католицької Церкви, Іх Ексцеленції Митрополита ґр. Шептицького. Розаґітовані учасники віча уладили опісля на вулицях Львова (дальше пропускаємо з цензурних причин. — Ред.).

Відпоручник Ректорату, який патронував цьому вічу, ні разу не звернув бесідникам уваги на тон і спосіб вислову, не протестував також проти предмету нарад і постанов віча, значить: в імени Ректорату солідаризувався з ними. Така поведінка представника Ректорату мусить викликувати враження, що Ректорат Львівської Політехніки взяв свідомо участь у протиукраїнській нагінці.

Протестуючи якнайрішучіше проти наведеного факту втягання високошкільного терену до політичної боротьби і протиукраїнської нагінки, домагаємося негайного вияснення, яке є становище Ректорату Львівської Політехніки до наведених фактів.

Львів, дня 17. жовтня 1938 р.

193 підписи.

За нові шляхи французької закордонної політики.

Французька преса веде тепер пристрасну дискусію на тему майбутньої закордонної політики Франції. Зарисовуються два напрямки: прихильників політики репарування повоєнних союзів на нових основах та прихильників нової політики, яка пішлаб цілковито в напрямі кольоніяльного скріплення французької імперії. Цей другий напрямок тепер найголосніший.

Кореспондент „Гоньца Варшавского“ наводить у числі з 19. ц. м. голоси французької преси, що характеризують хвилювання французької прилюдної опінії після катастрофи французько-чеського союзу.

І так „Матен“ пише: „Найбільш життєві інтереси Франції є в західній Европі, над Середземним Морем та в Африці. Всі інші концепції французької політики показуються тільки теорією. Єдинокі договори, що мають для нас якесь практичне значіння, це договори з Англією, Бельгією, Італією та Еспанією. Франція не повинна заключувати військових союзів, які нереальні з географічної точки погляду. **Франція не має абсолютно ніякого інтересу грати ролю жандарма в середущій чи східній Европі. Безпека Франції не лежить ні над Дуаєм, ні над Вислою, ні над Босфором,** тільки у Вогезах, Альпах, Піринеях та в горах африканського Атлясу.“

„Репіблік“ висуває теж гасло: „Фронтом до моря, плечима до континенту“.

Факт, що ціла дотеперішня тактика французької армії та її боєва підготова були наставлені на оборону, а не на наступ, пересуджує — на думку „Репіблік“ — напрямні нової закордонної політики Франції. Тому Франція „ніколи не повинна вмішуватись у континентальну політику, а система, на яку спиралася досі політика Франції, **тобто союз з Польщею, договір з чехами з 1919. р. й опісля французько-большевицький пакт з 1935. р., були великою помилкою та злочином супроти Франції.**“

Нащадки Поанкаре, Клемансо та Бріяна трохи запізно приходять до притомности. Хто сподівавсяб був восени 1918. року, що французька континентальна політика, в жертву якій зложено так багато національних змагань, найде таку яскраву оцінку та критику в самій французькій пресі, пером самих французів, у році Божім 1938!

У Німеччині демобілізують щоденно по 50.000 резервістів.

У Німеччині почали демобілізувати резервістів, покликаних на осінні маневри та вояків, що покінчили 2-літню службу. У найближчих двох тижнях звільнюватимуть щоденно по 50.000 людей, так, що демобілізація покінчиться до кінця цього місяця.

На приказ міністра гонведів...

„Юнайтед Прес“ довідується, що при полонених і вбитих під Береговом мадярських терористах найдено наказ мадярського міністра гонведів, звернений безпосередньо до диверсантського загону.

Кошицьке радіо подало спис арештованих мадярських старшин, хід слідства та їх ревеляційні зізнання. Прізвища мадярських старшин, які походять з ріжних мадярських міст, відомі в цілій Мадярщині.

Злучені Держави Північної Америки змінять закон про невтральність,

ВІДРІЖНЮЮЧИ НАПАСНИКА ВІД НАПАДЕНОГО.

В урядових колах Ню Йорку — як подає дипломатичний кореспондент „Ню-Йорк Геральд Трібюн“ — панує переконання, що закон про невтральність змінять ще перед сесією конгресу. Уряд рішить подати до публичного відома ревізію цього закону, хоча він обовязує ще весни найближчого року.

Головна недостача цього закону це те, що він не робить ріжниці між напасниками та жертвами напасти. Неможливість його пристосування виказало останнє европейське пересилення.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ?

Кореспондент „Ню Йорк Геральд Трібюн“ подає, що департамент морських справ постановив створити постійну атлянтійську ескадру. Її завязком мала би бути створена 2 тижні тому ескадра з 38-ох кораблів.

НОВИНКИ.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє (232) число „Діла“ підпало конфіскаті за цілу передову статтю.

— **Людина без записника — генерал без мапи.** Кожний інтеліґент XX-віку мусить вести свої щоденні діла „з олівцем у руці“, цього вимагає від нього темпо наших днів, постійна змінливість вартостей гроша, праці, товару, тощо. Єдиним практичним помічником, підручним провідником у всіх тих заплутаних справах буде для Вас календар-альманах „Криниця“ на рік 1939, із багатим, прецікавим змістом, великою інформативною частиною, яка стане все в пригоді у Вашій праці. Найважнішою новиною в „Криниці“ є ОКРЕМИЙ ЗАПИСНИЙ ТИЖНЕВИЙ КАЛЕНДАР-ТЕРМІНАР, такий важний і конечний при щоденних записках ділової людини. Приступна ціна „Криниці“ зол. 1.50 дає кожному змогу засобитися найкращою альманахово-інформативною настільною книгою цього року. Не гайте зі замовленням, бо скоро наклад може вичерпатися. Замовляйте у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях чи продавців часописів. —2

— **Як здорово й дешево віджививяти родину?** Покаже й розкаже п. Наталка Гаврих-Костецька на показі 20. ц. м. у клюбі „Нової Хати“. Уложить стравоспис на два тижні і виконає практично кілька страв. Початок год. 6. Адреса: Львів, Ринок ч. 39.

— **Чергові сходини адвокатських аплікантів** відбудуться — як звичайно — в четвер, 20. ц. м. в домівці при вул. Костюшка 5. В програмі сходин реферат м-ра Фединського й актуальні справи.

— **Українські авдиції зза кордонів: Відень:** год. 14.30 і 19.45; друга з **Бреслява** (звичайно та сама — і на Відень, Ляйпціґ, краще чути): 20.15; **Кошиці:** 16 і 19.10. Відень заглушують мадярські радіостації, тому авдицію з Відня передають з Бреслява в год. 20.15.

— **„Хочете Україну? Прошу дуже!“** В паперах російського емігрантського генерала Скобліна, що, як кажуть, видав у большевицькі руки провідника російської військової еміграції ген. Міллера і після цього сам десь пропав, французька поліція найшла таке письмо: „Якби є

був на місці генерала фон Лямпе (представника військової російської еміграції в Берліні), то носив би ковнірець зі свастикою і в розмовах з німцями не був би скупий. Поділімся! Хочете України? Прошу дуже! Це справжня політика!" Про це повідомляють „Послѣднія Новости" з 15. ц. м. Здеморалізована до-краю російська політична еміграція торгує не тільки бриліянтами, не тільки людьми та ідеями, але навіть цілими територіями. Не скупі! Широка „русска натура!"

— Хто виграв на льотерії? В нинішнім тяганні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 5.000 зол. на ч. 48144 50552 126912 139597; 2000 зол. на ч. 85848, 1.000 зол. на ч. 665 31577 56942 149053 149072 149433; 500 зол. на ч. 1104 20588 55676 61768 108312 121183 126242 13362 137150 157115.

— Рух міського автобусу. Автобус Клепарів-Ринок курсуватиме з Ринку лише до залізничого мосту при вул. Клепарівській тому, що направляють вул. Варшавську.

— Підвишка комірного у старих домах. З днем 1. січня 1939. р. прийде до підвишки комірного у старих домах, що буде зростати з кожним чвертьріччям. Проти цієї підвишки повели протестаційну акцію організації льокаторів і робітників, які підкреслюють, що підвишка комірного доведе до дальшого зросту дорожнечі, на чому втратить державний скарб.

— Посвячення нового „дому людового" відбулося минулої неділі в Чернихові пов. Рудки. В посвяченні взяв участь кс. Сенко з Конюшок і староста Сарнецький з Рудок.

— Трагічна помилка батька. Перед окружним судом у Перемишлі відбулася розправа проти селянина Михайла Грицалюка з Малкович, який 15. червня ц. р. важко зранив свого сина Петра міркуючи, що це скрадається злодій. М. Грицалюк положився на стриху спати тому, що через стрих закрадалися злодії до його хати. Критичної ночі підсудний почув чиїсь кроки під дверима і тому не надумуючись довго вдарив невідомого мужчину мотикою по голові. Опісля М. Грицалюк побіг до хати по світло, вернувся за хвилину з жінкою і зі страшним болем ствердили, що в калюжі крови лежав їх син Петро. Важко раненого сина відвезли батьки до шпиталю, де він помер. Суд засудив нещасливого батька на півтора року вязниці і припинив йому кару тому, що найбільшою карою для підсудого була смерть його сина.

— Велика крадіж у Львові. До гуртівні споживчих товарів Мойсея Каца при вул. Казимира Великого ч. 4 дісталися злодії в ночі з вівтірка на середу і забрали товари на 10 тисяч золотих. Злодії вибили отвір у стіні з порожнього сусідного помешкання від вул. Полтвяної ч. 1, користаючи з останнього дня жидівських свят.

— Львівська хроніка. Трамвай ч. 3 наїхав при вул. Зеленій на авто Ю. Папари. — При вул. Сапіги зударились два авта — Іван Мулькевич (вул. Крупярська ч. 2 в) повідомив поліцію, що його внук, 25-літній Ярослав Верхола, студ. прав вийшов з хати і дотепер не вернувся.

— Залізнича катастрофа трапилася в середу вранці на стації Мунїна під Ярославом, де зударились два вантажні поїзди. Льокомотиви обох поїздів частинно знищені, два вантажні вагони вискочили з рейок і затарасували залізничий шлях: Львів—Краків і Варшава—Львів. До Муніни виїхав з Перемишля ратунковий відділ і комісія, щоб устійнити причину катастрофи. Жертв у людях не було. Тому що Муніна є вузловою стацією, поїзди, які виїхали з Кракова і з Варшави у вівторок вечором приїхали до Львова з великим опізненням щойно в середу вполудне.

— Краєва хроніка. 26-літній Микола Матича з Дистрика вбив 21-літню Феню Дністрянську в хаті Михайла Гудза в Жукотині на тлі нещасливої любови. По вбивстві Матичак вибіг у поле і там підрізав собі горло. — Михайло Ницькало з Порудна, пов. Яворів побив важко підчас суперечки свого брата Петра, який помер у шпиталі.

— Арештування опира. Недалеко Кутина поліція арештувала мандрівного бляхаря Гринінга. Слідство виявило, що арештований вбив перед кількома днями 10-літню Володиславу Багровську, ученицю народньої школи в Кутні. Бляхар заманив дівчинку в кущі, де вбив її і тіло прикрив камінням. В останньому місяці згинуло в околиці Кутна ще пять дівчат у віці від 9 до 12 років, які мабуть впали жертвою арештованого опира. При ревізії поліція знайшла кілька жмутків волосся ріжної краски.

— Страшна смерть 6 летунів і 10 моряків. Над Діню парк в Англії зударилися два військові літаки і впали на землю, де згоріли. В катастрофі згинуло 6 летунів. — На побережє естонського острова Сарема викинуло море розбитки корабля, як здогадуються, шведського вантажного паровика „Кульда", що їхав перед тижнем з Фінляндії до Данії і пропав без вісти. Про долю залоги цього корабля, 10-ох моряків, нічого не відомо.

— Як Совіти підготовляються до світової виставки в Ню Йорку? СССР рішив узяти участь у світовій виставі в Ню Йорку і будувати свій павільон коштом 1,250.000 долярів. Совіти пришлють на будову павільону мармор і сталь. Виставова саля в павільоні займе 53.500 квадратових стіп, де мають показати темпо розвитку життя 11 совітських республик. У павільоні буде кінотеатр на 300 осіб і ресторан на 200 осіб. З Москви приїде 100 осіб до павільону і крім того заангажують 35 осіб з Ню Йорку. Комісарем павільону буде Василь Бургман.

— 55.000 „голодних" на забаві. В підміськім парку в Пітсбургу пенсильвенійські республиканці уладили 10. вересня ц. р. велику забаву для 55.000 осіб. На забаві мали промовляти республиканські кандидати: на сенатора Джеймс Дейвіс і на гувернера Артур Джеймс. Одначе на забаву напала несподівано юрба 55.000 голодних, яких зорганізувала якась політична група. Голодні, як вони себе називали, прорвали кордон поліції, зібрали зі столів присмаки, покидали на землю і потоптали все ногами, доказуючи, що вони не були голодні, лише хотіли розбити політичні збори.

— 111 патентів. Густав Ергард із Скрентону опатентував одного дня у Вашингтоні 111 своїх рисунків на фіранки.

— Канадійські яблука в Европі. Канада вивезла в 1937-38 р. 1,369.000 бочок і 2,352.00 скринь яблук до Европи. З цього 1.275.000 бочок і 2.335.000 скринь продано у В. Британії, решту на континенті.

— Сильний буревій навістив в останніх днях Східну Прусію і побережжа прибалтійських держав. У Клайпеді зударився німецький корабель з литовським і оба важко ушкоджені. Буревій захопив на Балтійськім Морі 14 рибацьких човнів, яким пощастило по завзятій боротьбі з бурунами хвиль схоронитися до пристані Клайпеди.

— Геройство летуна. Недалеко Монтґомері у стейті Алябама почало горіти крило літака, що літає між Ню Орлеаном та Атлянтою. Крім того відорвався один мотор літака. Тому летун мусів осісти на землі, на припадковім летовищі, яким було заоране поле. Летун зберіг холоднокровність до останньої хвилини і тому 15 подорожніх вийшли здоровими. Летун та його помічник, які ратували подорожніх, легко попарилися. Літак з поштою згорів до тла.

— Величезний діямант, четвертий щодо величини на світі, знайшли в копальнях Мінас Ґерас. Цей діямант названо „президент Варґас" і продано його за 80.000 фунтів штерлінгів одній голяндській фірмі. Діямант ошліфують в Амстердамі і виставлять на продаж в Льондоні.

— Новий штучний шовк. У Вашингтоні опатентовано виріб нового штучного шовку, що його вироблятимуть хемічним способом. Штучний шовк є сильніший і кращий ніж природний.

— Пятенята заробили вже 800.000 долярів. Хоч пятенятам Діон минуло тільки чотири роки 28. травня, то вони заробили вже більше ніж не одна добра акторка в Голівуд. Їхні опікуни на засіданні ствердили, що пятенята заробили вже 800.000 долярів. Вони заробляють так, що опікуни позволяють їх фотографувати.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „МАРКО ПОЛЬО".

Пересічний глядач, що не знає неофіціяльної історії може бути переконаний, що герой цієї фільми вигадана постать. Марко Польо — постать історична, одна з найцікавіших у середневіччі. Він перший на сотні років раніше перед славними відкривниками XIX. в., що досліджували Азію, Індію та далекі моря, бував у тих країнах і залишив про них згадку. В американській фільмі він тільки симпатичний, сильний шукач пригод; на те, щоб створити „приємні" сцени, з нього зробили попередника Дон Жуана. Фільма не показує труднощів подорожей по далеких країнах ані не розяснює, як цей добре вихований легкодушний венеціянець умів ладити з дикими володарями. Його побут на китайському дворі зображений дуже шабльоново; не можемо повірити, щоб невідомий чужинець міг відразу від перших своїх відвідин у володаря Китаю легко і то кралькома зустрічатися з його донькою і поводитися свобідніше, ніж у сучасній добі. Із славної китайської церемонії не залишилося ні сліду, сцени у таборах диких племен і битви зроблені примітивно. Уявляємо собі мандрівки Марка Польо на зразок пречудової фільми „Пропащий обрій". Тут публику буде притягати Ґері Купер з невідомою досі артисткою Сиґридою Ґуріє і чисто романтичні сцени двох любовних історій.

Спорт.

УКРАЇНА ВИЇЗДИТЬ ДО ЗОЛОЧЕВА

Репрезентаційна дружина України виїздить у неділю 23. ц. м. до Золочева на товариські змагання з тамошньою Русалкою. Буде це перший від 8 років виступ нашої репрезентаційної одинадцятки в Золочеві. Сподіємося, що цей виступ стане справді заохотою для золочівських спортовців до дальшої витревалої праці над собою та одночасно викличе між широкими колами золочівського громадянства якнайбільше зрозуміння до спорту та його завдань.

БОКС.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

По довшій перерві виступлять боксери України знову в неділю 23. ц. м. на ринг у товариській стрічі з Чорними. Буде це одночасно перша стріча наших боксерів з найкращою вісімкою Чорних. Ці змагання відбудуться у Спортовій Галі при вул. Яблоновських о год. 7. вечором.

Найбільше зацікавлення викликують стрічі таких пар: Хростек — Білий, Ґромала — Шолдра та Опуляк — Шпрунґ.

Точніші дані подамо в одному з чергових чисел.

СЯН — ГАСМОНЕЯ

Змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю в год. 12.30 на грищі Чарних.

Як передмеч відбудеться стріча Корона (Самбір) — Чорні теж за мистецтво О. Л.

СТЕП — ЗОРЯ.

Сенсаційна стріча двох українських футбольних дружин за мистецтво Б-клясі відбудеться в неділю 23. ц. м. на грищі Лехії Погулянка. Початок стрічі в год. 12.30. Опісля відбудеться стріча Лехія — Юнак.

———o———

Дописи.

РАДЕХІВ

Лугове свято в Радехові. Повітовий Луг у Радехові старався за дозвіл на лугове свято ще в [illegible] році, але дозвіл дістав щойно за [illegible] році. Шкода, що не дістав цього дозволу в [illegible], бо свято було би виало тоді багато краще. В суботу [illegible] восени, та ще до того в дощевий день. В суботу [illegible] тил падали дощі, а в у неділю рано [illegible] що здавалося, що не буде можливе того свята [illegible]. Зимний північний вітер перегнав, що правда, хмари, але зимно було докучливе. „Луг" у Радехові [illegible] водом повітової старшини прикрасив [illegible] виставив браму, прикрашену зеленю. [illegible] дана 12. почали приходити „Луги" на свято. [illegible] „Луг" з Тетевчиць, Синкова, Порвтина, Хмелина [illegible] „Луги" вислали тільки [illegible]. Брахова [illegible] патин, Оплїцко, Станин, Волиця. [illegible] ський „Луг" виступив з 30 луговиками і 20 луговичками. Всі луговики були в однострою [illegible] родних строях. В год. 2. попол. [illegible] ваків і луговичок. Разом до звіту ставило [illegible] кіп і луговичок. Звіт відібрав голова Повітового Лугу [illegible] Данилевич та привітав Лугові Братство [illegible] мову виголосив голова Повітового „Лугу" [illegible] Павлюк. Він висловив [illegible] „Луги" [illegible] висказав жаль, що „Луги" не прийшли [illegible]

численно, як повинні. Дальше привитав вібрані „Луги" д-р Дашкевич, що вказав на бурхливі часи, які світ переживає та що Лугова Організація мусить бути на все готова. Після того виведено лугові вправи: луговики палицями і мішані, луговички вінками, мішані та молитву „Боже Великий, Творче Всесильний". Вправи вийшли рівно та гарно і радехівське громадянство, яке дуже численно прийшло на свято, оплескувало їх дуже горячо. Вже сонце заходило, як голова Великого Лугу в окруженні Повітової Старшини відібрав дефіляду. Вечором відбулися лугові вечерниці в салі Народнього Дому, на які прийшли і старші поважні громадяни.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 9. Вересень 1938. Львів. Зміст: На опрало днів. — Б. Мартос: Микола Левитський і харківські студенти. — В. Левинський: Колективізація сільського господарства в Совєтах. — Д. Пісничевський: Фінансова й економічна політика Англії по війні. — В. Софронів-Левицький: Наша кооперативна белетристика. — З кооперативного світу. — Серед книг.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадянського життя. Річник VI. Книжка 10. Жовтень 1938. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Сонет. — М. Підлужний: Гомін Тавриди. — Ст. Георге: Присяга. — Пітер Олемар: Відплата. — Андре Моруа: Поради для тих, що їдуть в Англію. — М. Островерха: 1-ша виставка української графіки в Римі. — Е. М.: Театр упадку. — М. О.: Антисемітизм в Італії. — А. Гриничка: Степан Смаль-Стоцький. — М. Л.: Червоні держиморди і їх учений оборонець. — Ільviolette Бут: Україна чи Палестина? — Д. Д.: Шляхом велетнів. — Н. Гервеч-Русова: Акція героїчного театру. — *** На марґінесі. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Річник X. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів: Зміст: Микола Лебединський: Чорніє поле. — Зі споминів про проф. С. Смаль-Стоцького. — Микола Ковалевський: Епізоди минулого. — О. З.: Гірська Бригада УГА та її перехід на чехословацьку територію. — Яр. Заремба: Україна на дипломатичному фронті. — П. Мигович: При 1-ій Бригаді Червоних Українських Січових Стрільців. — Осип Назарук: В українській дипломатичній службі. — Українська військова і воєнна література. — Матеріяли і документи. — Посмертні згадки. — З листів до Редакції. — Від Видавництва. — Від Адміністрації. — Виправлені похибки.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіди і катехизі. Рік III. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів. Зміст: о. Гр. Кубай: Пропов. на Пр. Покрова Преч. Д. Марії. — о. Ом. Гарчинський: Пропов. на XVIII. Нед. після Зісл. Св. Духа. — о. Вол. Рабій: Пропов. на Нед. XX. після З. Св. Д. — о. П. Дзедзик: Катехизи для III. кл. вселюдн. шкіл (на жовтень). — о. Василь Попадюк: Шеста наука в честь Пр. Д. М. на міс. травень. — о. І. Мировюк: Пропов. про посіщення св. Тайн. — Третя станова наука для молодців. — о. В. Попадюк: Екзорта про IV. Запов. Б. — о. Вол. Рабій: Короткі катехизи для приготування дітей до св. Сповіди і Причастя. — о. П. Дзедзик: Через обнову проповідництва — до обнови християнського життя. — Рецензії.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 20. X. год. 8. веч. „Мадам Батерфляй" — опера.

Пятниця 21. X. год. 7.30 веч. „Галузка розмарину".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора):

СКАЛАТ:
20. X. Чорноморці.

ГРИМАЛІВ:
21. X. Нітуш.

Український Театр ім. І. Котляревського:

ТЕРНОПІЛЬ:
20. X. На полі крови.
21. X. Зоря над Почаєвом.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОЛОНИЦЯ:
20. X. Мати наймичка.
21. X. Чесна Сусанна.

КІНА.

АПРІЙ: „Дорога до слави"; „Північ ...".

АПОЛЬО: „Жозета" із Симоною Симон.

АТЛЯНТИК: „Робін Гуд" з Еролем Фліном.

БАЛТИК: „День на перегонах".

ВАНДА: „Королева Вікторія", „Бурхливі ...".

ҐРАЖИНА: „Правда перемагає" (Пастер).

... „Крила над Гонолюлю".

ЕВРОПА: „Марко Польо" (Ґейрі Купер).

КАЗИНО: „Золотоволоса" з Джанетою Мекдоналд.

КОПЕРНИК: „Парижанка" з Даніелею Дар'є.

МАРУСИНЬКА: „Друга молодість".

МЕТРО: „Кід Ґалегад".

МІРАЖ: „Коханця з Кайланд" (Шарль Буає).

НОВА: „Пані Валевська".

ПАЛЯС: „Професор Вовчур".

ПАН: „Верес".

РІЯ: „Проступник" із Сесуе Гаякава.

РІАЛЬТО: „Двійняки в Тиролю".

РОКСІ: „Олімпіяда".

СВІТ: „Роз Марі", „Тайна ... ".

СТИЛЕВИЙ: „Павел і Гавел" і ревія.

ТОЕ: „Морські розбійники", „Жовтий ...".

УЛІА: „Буде краще" (Шепко й Тонька).

ЮНЕВА: „Проклята".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська):
„Канцлер Гітлер у Римі".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(ул. Косцюшка ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
„Бразилія, Аргентина".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 20. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Руханка, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.15 Ранішні вістки, 11.00 У такт музики, авд. для вселюдних шкіл, 11.25 Італійські пісеньки з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські та суспіл. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка технікa з молодю, 15.15 Клопоти та ради: „Не маю що на себе натягти" діяльоґ, 15.30 Музика з пл., 16.00 Вістки радіоденника, 16.05 Госп. вістки, 16.15 „Їдемо до копальні", для ліцеальної молоді, 16.35 Концерт солістів, форт., скрипка, 17.20 Основи праці термоса, 17.30 Спів. речітал Ол. Міхаловського в супр. форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Тиждень милосердя, промова архиеп. Твардовського, 18.25 Для села: Ґрунтові чиншівки у Сх. Галичині, 18.30 Про титули муз. творів, 19.00 Розр. концерт, орх., спів, скрипка, 20.35 Веч. денник, Метерольоґ. вістки, Спорт, Програма на завтра, 21.00 Які великі наші капітали, 21.10 Концерт у вик. орх., 21.40 „Неспокій міліярдера Шароєна" фрагм. із повісти А. Струга, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Арії та пісні, сопран, форт., 22.25 Театр. огляд: Наш варстат праці, 22.35 Літературний кабарет: „У кривому дзеркалі" вечір сатири, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції, 23.05 Музика, спів: форт., Шлемінська сопр. (надає Варшава I. Рашин).

Пятниця, 21. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з плит, 7.45 Руханка, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Година господині: „Про бараболю та різні користи з неї", Ради, Вістки, Музика з пл., 11.00 Для шкіл: Великий самоук Юрій Стіфенсон, 11.25 Орхестра мандолиністів, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з плит (хор Котка, Крушельницька, хор „Сурма")**, 14.30 „Дуже приємне місто" авдиція Ст. Василевського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Звукова загадка для молоді, 15.15 Спортовий порадник, 15.25 Музика у вик. орх., 16.00 Вістки радіоденника, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Дитячі рими, пісні К. Шимановського у вик. Ст. Корвін-Шимановської в супр. форт., 16.50 Суспільність птахів, 17.00 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Із кроніки співочих і муз. т-в Львова, авд., хор, 18.00 Для села: Організація села, Музика з пл., Під розвагу господарників, 18.25 Комунікат спів. т-в, 18.30 Театр уяви: „Марія" Мальчевського з муз., 19.30 Розр. концерт у вик. орх., тенор, 20.35 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт: орх., спів, форт., 22.30 Літер. нарис, 22.45 Львівська авдиція, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авд., 23.15—23.55 Капрічіо та скерцо (Варшава II.).

Субота, 22. жовтня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з плит, 7.45 Руханка, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 З опер Рімського-Корсакова, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Муз. у вик. орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: Серпус, голяндське селедце", 15.30 Музика у вик. сальон. орх., 16.00 Вістки радіоденника, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна кроніка в опр. Андр. Третяка, 16.30 Концерт у вик. орх., спів, 18.00 Діяльоґ Щепка і Тонька з нагоди тижня милосердя, 18.05 Гутірка зі слухачами, 18.30 „Брати, до бою прийшла пора", Гутірка полька в Югославії, 19.15 Оперетові витинки у вик. орх., 20.35 Веч. денник, Метерольоґ. вістки, спорт, Програма на завтра, 21.00 Концерт легкої і танк. музики; у перерві „Приятельська прислуга" скеч і „Що чувати" гутірка, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.05 Закінчення авдиції, 23.15—23.55 Популярний концерт із пл. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 20. жовтня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Балетова музика, 19.10 Музика давніх, добрих днів, хор, орх., 20.10, 1.00 Легка і танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 18.30, 19.20, 20.00 Циг. музика, 17.00 Спів, 21.35, 22.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ 16.00 Скандинавські мельодії, 17.10, 18.15, 19.00 Розр. музика, спів, КОПЕНГАГЕН 20.10 Бетовенівський концерт, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Віол., 22.30 Танк. музика, МІНХЕН 20.10, 21.00, 22.00 „Юдита" оп. Легара, РАДІО ПАРІ 21.15 Спів, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Скрипка, 21.00, 22.00, 23.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, СТОКГОЛЬМ 18.05 Розр. музика, 19.30 Концерт хору, 20.30, 21.00 Оперові й оперетові мельодії.

Пятниця, 21. жовтня 1938.

БЕРЛІН 19.00 Розр. музика, 19.45 Вечірній гомін, 20.10, 21.00 Веселі мельодії, 21.10 Вечірня серенада, солісти (Бетовенова музика), БУДАПЕШТ 18.10 Мадярські нар. мельодії (форт.), 19.00 Орх., 20.10 Форт., 21.25 Циг. музика, ВІДЕНЬ 7.00, 8.00, 13.00, 14.00, 15.00, 18.50 Вістки, 15.30 Пісні, 16.00, 17.10 Орх. концерт із пл., 18.00 Стирійська авд., 19.00 Соната г-моль Шопена, форт., 20.10, 21.00 Вагнерівський концерт, орх., сопран, тенор, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.00 Форт., спів, 21.00 Соната на віол. і форт., Гамбург 19.40, 20.00, 21.00 Симф. концерт, ДРОЙТВІЧ 22.45, 26.00 „Юдита" опера Госена, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Країна усміху" оп. Легара, РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. концерт, 21.15 Спів, РИМ РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Орхестр. концерт, 22.10 Хор, 22.45 Танк. музика.

Субота, 22. жовтня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.00 Пісенькарі та віртуози, 20.10, 21.00 Осінні мельодії, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30, 18.00 Циг. музика, 19.00 Форт. твори Ліста, 20.00, 21.00 „Калина" оп. Легара, ВІДЕНЬ 7.00, 8.00, 15.00, 19.45, 22.00 Вістки, 9.30 Для дітей, 15.30 „Шуберт", оповідання та музика, 18.00 Вок. авд., 20.10, 21.00 „Із уст до уст, із серпня до серпня" попурі, орх., сол., хор хлопців, 21.30 Веселі сценки, 22.30 „А завтра неділя", музика, сопран, ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.35, 21.00 „Дібарі" оп. Мілекера, МІЛЯНО 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, РАДІО ПАРІ 18.20 Скеч, 18.50 Вандейські пісні, 20.00 Симф. муз., 21.15 Пісні, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Джірасолі" ком. Контініє.

Радіокутик.

АВДИЦІЯ В ЧЕСТЬ „РОДИНИ" ШТРАВСІВ.

Французьке радіо вишле авдицію посвячену творам композиторів з „родини" Штравсів. Ця авдиція охоплює твори не тільки батька та сина Іванів Штравсів, але також і незвязаних з ними родин Рішарда та Оскара Штравсів.

ЧУЖОЗЕМНА ЛЕҐІЯ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Чужоземна леґія дала вже багато тем величезній кількости повістей та фільм. Одначе радіо досі ще не користало з цього романтичного джерела різних інтриг та пригод. ББК перше сягає до цього джерела та починає ц. м. цикль півгодинних авдицій п. н. „Леґіоністи". Ці авдиції матимуть характер музичного слуховиска.

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

В Англії телевізія дійшла вже до такого розвою, що почала вже сповнювати найсміливіші вимоги широкого загалу. Коли телевізійний репортаж з цьогорічного короноційного походу згори опрацьованою та приготованою імпрезою, недавня трансмісія з летовища, на якому причалив по повороті з Німеччини прем'єр Чемберлен, була переведена негайно. Вона пригадувала свого роду комунікат пресової агенції, редаґований „на горячо". Таким чином власники телевізійних приймачів мали нагоду не тільки чути слова, які виповів премієр Чемберлен, але також бачити його на тлі летовища, серед дениикарів та захопленої юрби.

ТЕЛЕВІЗІЯ В СОВІТАХ.

В другій половині ц. м. введуть у Ленінграді першу совітську телевізійну стацію. Головним завданням цієї стації є в найкоротшому часі вможливити Сталінові „ущасливити" своїх підданих не тільки своїм голосом, але також і жестом, щоб ще і таким чином накидувати їм свою волю.

БІРЖА.

Львів, 19. жовтня 1938.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 90·93—89·80. Доляри америк. 5·31·50—5·29·0. Доляри канад. 5·24·50—5·22·00. Фльорени гол. 290·14—288·9. Франки фр. 14·22—14·12. Франки шв. 121·30—120·40. Фунти анґ. 25·37—25·21. Ґульдени данц. 10·25—99·75. Корони чеськ. 10·75-10·40. Корони дун. 113·30—112·45. Корони норв. 127·42—126·45. Корони шв. 130·64—129·65. Ліри італ. 20·2—19·63. Марки фінлян. 11·21—11·00. Марки нім. срібні 82·00—89·00. Тель Авів 22·20—24·50.

Папери.

1 і пів проц. внут. 67·00—65·65. 3 ін. 9 ем. 83·50 серія 93·03. 2 ем. 84·50. серія менот. 5 конвер. 64·75. 4 прем. дол. 42·75. 4 консолід. 67·50—67·25.

Акції.

Банк Польський 126·00. Цукор 38·00. Вугіль 33·63—33·38. Лільпоп 90·50—89·50. Островець 65·50. Старахович 43·25.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 19. жовтня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·50 зол.
молоко	14—15 сот.
1 кг. яєць	1·30—1·35 зол.

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ С. А. У ЛЬВОВІ СЛОВАЦЬКОГО 14.

Ч. Е. 2/36/гіп. 880.
Ч. Е. 43/36/гіп. 105.

ОПОВІЩЕННЯ ПРО ЛІЦИТАЦІЮ.

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного С. А. У Львові проголошує цим по думці арт. 15. розп. През. Р. П. з дня 27. жовтня 1932 р. ч. 94. поз. 812 Дз. Зак. П. Р. про упрaвлення деяких земських і міських кредитових товариств та гіпотечних банків при переводжуванні екзекуції з нерухомости, що в цілі стягнення залеглостей з довгoречинцевих позичок на яких тяжить право заставу в довжнім стані нижче поіменованих нерухомостей, відбудуться перед нотарем Зеновієм Копистинським, в його бюрі у Львові вул. Романовича ч. 6. в нижче означених речинцях ліцитації нижче поіменованих нерухомостей враз з усіми приналежностями.

Ч. пор.	сигн. Банку.	число гіпотечного вкладу і місце зберeжування гр. книг.	місце положення недвижимостей волость, повіт.	господарське призначення недвижимостей.	імена і прізвища довжників	вихлична ціна	висота вадію	речинець ліцитації день, година.
1	Е. 2/36 гіп. 880	вкл. 80, кн. гр. гром. кат. Гринява, веденої в Гор. Суді в Кутах.	Гринява, волость: Гринява повіт: Косів гуцул.	рільне господ.	Феріз Федірчик син Івана	Зол. 5.765.51	Зол. 1.250.—	1. грудня 1938 год. 10. передпол.
2	Е. 43/36/гіп 105.	1. вкл. 320, 2. вкл. 777, 3. вкл. 862, 4. вкл. 1675, 5. вкл. 1960, кн. гр. кат. гром. Верхрата, веденої в гор. Суді в Раві Руській.	Верхрата, волость: Сeлиська пов. Рава Руська	рільне господ.	Михайло Стахник син Івана	1. Зол. 3.427.79 2. Зол. 198.91 3. Зол. 162.62 4. Зол. 330.10 5. Зол. 9.363.70	Зол. 1.400.—	1. грудня 1938 год. 11. передпол.

Основою ліцитації будуть ліцитаційні умови, установлені покликаним вище розпорядком. Ті, що приступають до ліцитації мають зложити вадіюм у касі Банку в готівці, або в цінних паперах, що згідно з обовязковими приписами мають пупілярну безпеку. Взиваємо треті особи, щоб найпізніше на ліцитації, а перед візванням до підвошення ціни, виказали, що внесли позов про вилучення цілої нерухомости або її частини від екзекуції, та що осягнули припинення екзекуційної процедури, бо інакше право тих осіб не буде перешкодою ліцитації і набувець осягне право власности. Акти екзекуційної процедури можна переглянути до дня 20. листопада 1938 р. в бюрі Банку, вул. Словацького 14. від год. 9—11. передполуднем, а від дня 21. листопада 1938 у нотаря Зеновія Копистинського у Львові, вул. Романовича ч. 6. Ті, що мають намір ліцитувати, можуть до 7 днів перед ліцитацією оглядати виставлені на продаж нерухомости щодня від год. 8—18-ої з виїмком неділь і свят Якщо до продажі не дійшлоб через брак ліцитантів, друга і остання продаж від зниженої оцінки відбудеться без нового повідомлення не вчасніше, ніж по упливі 2-ох місяців від дня 1-ої ліцитації.

Львів, 10. жовтня 1938 р.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка Акційна у Львові.

Подяка.

Високоповажаному Панові **д-рові І. Федейкові,** хірургольогові у Львові — складаю щиро-сердечну подяку за вдатно і легко переведену операцію мігдалків, а передовсім за вийнякову погідну і тим благодійну поставу підчас прикрих хвилин недуги.

Рівнож вислови правдивого признання складаю Управі Народної Лічниці за дбайливість і взірцевий порядок.

Д-р Антін Перегінець в Станиславові.

Оповістка.

Загальні Збори Т-ва Українська Бурса ім. Митр. А. Шептицького у Львові відбудуться 26. жовтня ц. р. в год. 17 в домівці Т-ва при вул. Тоганської 10 із звичайним денним порядком. На випадок недостачі потрібної кількости членів вимаганої статутом, Збори відбудуться на пів години пізніше. — Виділ. 2208

Жертви зложені в Адмiністрації: На дохомогу молоді, що студіює зол. 5.— Лук. Савицька, Кути.

По нинішній Німеччині. Відчит зі світлинами Вп. інж. Евгена Храплиного відбудеться в пятницю 21. жовтня ц. р. в домівці Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького 12, в год. 18-19. Гостям раді! — Загальні Збори Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудуться дня 28. жовтня 1938 в год. 18 в домівці при вул. Мохнацького ч. 12. — Старшина Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок.

На Рідну Школу зложили ВП.: Іванна в Наполеонів урядничка й Петро Федорів лікар, Краків квоту 20 зол. замість повідомлень про своє вінчання, що відбулося дня 8. IX. 1938 у Кракові; Радник Осип Бурачинський, адвокат в Хойніцах 20 зол. замість вінця на могилу бл. п. Проф. Смаль-Стоцького. 2207

До членів Т-ва „Обнова“: В суботу 22. ц. м. в год. 8 рано буде відправлена Служба Божа в наміренні Т-ва в церкві св. Юра в год. 18 перші щирі сходини в домівці при вул. Коперника 36. Присутність усіх членів обовязкова. — Виділ.

КУПНО — ПРОДАЖ

ВОЛІЧКИ поручає українська кооп. „Вовна“ Підвалля 1. 2120 4-10

КОВДРИ найдешевше купиш ВИРІБНЯ КОВДЕР, Кентшинського 4. 1918 17-0

МАШИНУ писальну „Мерцедес“ українсько-польську продає Іваницин, Городецька 23. 2198 3-3

КОВДРИ у великім виборі поручає Вирібня Романової, Гродзіцьких 4 (побіч Ринку). 2166 1-7

РІЖНІ

СИТКА до пудерників, розпилячі, направляє прецизійно Центральна Дрогерія, Львів, Легіонів 48, напроти Великого Театру. 2158 5-33

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 2022 12-5

ОГОЛОШЕННЯ

Ширіть наш часопис!

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,25
1 мм. одношпальтовий в тексті і повідомл. . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 400.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 200.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 100.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 50.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.